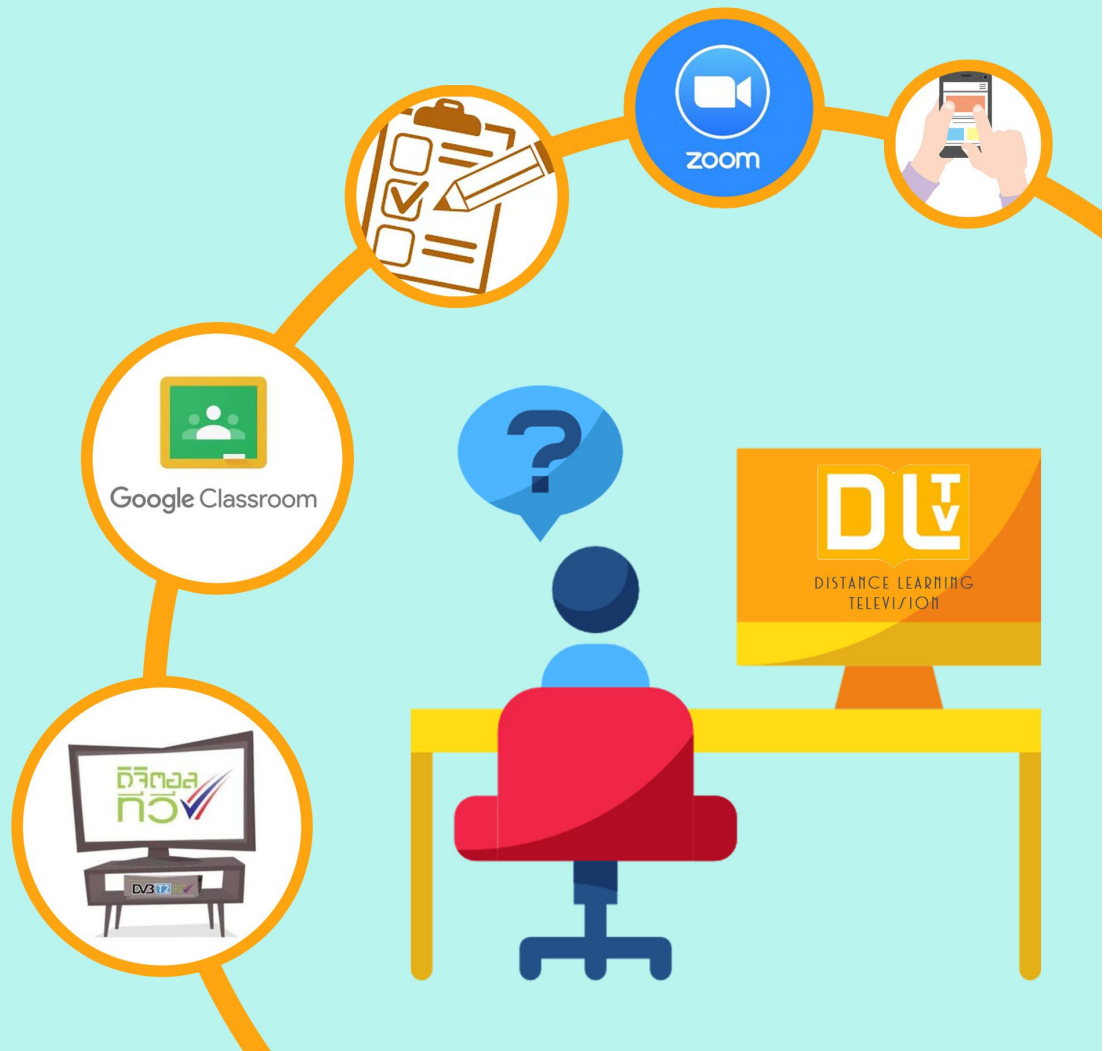

สรุปการติดตาม

การจัดการเรียนการสอนทางไกล (DLTV)

ของกระทรวงศึกษาธิการ ในสถานการณ์โควิด – 19

ในระหว่างวันที่ 18 – 29 พฤษภาคม 2563

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สรุปการติดตามการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์โควิด - 19 ของกระทรวงศึกษาธิการ (วันที่ 18 - 29 พฤษภาคม 2563)

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ โดยกลุ่มพัฒนานโยบายการเรียนรู้ ได้ติดตามการจัดการเรียนการสอนทางไกลโดยในสถานการณ์โควิด-19 ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อศึกษา รวบรวมข้อมูล และความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเรียนทางไกลโดยสื่อ DLTV ที่กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการทดลองระบบการเรียนการสอนทางไกลทั่วประเทศเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2563 โดยการติดตามสังเกตการสอนจากสื่อต้นทางของ DLTV ทุกระดับชั้น การโทรศัพท์สัมภาษณ์ครูที่โรงเรียนปลายทาง และการรวบรวมความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องจากข่าวสารทางสื่อโซเชียล การศึกษาดังกล่าวดำเนินการระหว่างวันที่ 18 - 29 พฤษภาคม 2563 และมีสรุปผล ดังนี้

การดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ/สพฐ. การสื่อสารระดับนโยบาย

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศนโยบายว่า “การเรียนรู้นำการศึกษา โรงเรียนอาจหยุดได้แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” เพื่อจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 โดยมีแนวทางการจัดการศึกษาไว้ 3 แนวทาง คือ 1) จัดการเรียนรู้แบบ on site ในสถานศึกษาที่มีความปลอดภัย 2) จัดการเรียนรู้แบบ on air ของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมฯ และ 3) จัดการเรียนรู้เสริมแบบ online ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มของกระทรวงศึกษาธิการ หรือ DEEP ซึ่งการเตรียมพร้อมในด้านระบบการเรียนรู้ออนไลน์และระบบออนไลน์เริ่มทดสอบตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคมนี้เป็นต้นมา โดยกระทรวงจะสนับสนุนการ

เรียนการสอนทางไกลในสัดส่วน 80% อีก 20% หรือมากกว่า ให้ทางโรงเรียนและครูในพื้นที่พิจารณา ออกแบบตามความเหมาะสม นอกจากนี้ ท่านรัฐมนตรีฯ ยังให้นโยบายลดการประเมินและงดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น โดยเน้นเรียนเฉพาะวิชากลุ่มสาระหลักเพื่อให้ นักเรียนผ่อนคลายขึ้นด้วย (<https://www.moe.go.th/>)

- นโยบายของ สพฐ. ได้กำหนดแนวทาง การจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยได้ประชุมทางไกลเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2563 เพื่อสื่อสารทำความเข้าใจแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลและเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียนในวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 นี้ ให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ครู รวมถึงนักเรียนและผู้ปกครองทั่วประเทศได้ทราบ โดย สพฐ. กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนระบบทางไกล แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้ **ระยะที่ 1** การเตรียมความพร้อม (7 เมษายน - 17 พฤษภาคม 2563) โดยสำรวจความพร้อมในด้านอุปกรณ์การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ของนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และระบบการบริหารจัดการการเรียนการสอน ขออนุมัติใช้ช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล จาก กสทช. เพื่อจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขออนุมัติเผยแพร่การเรียนการสอนจากห้องเรียนต้นทาง ในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานีวิจัยโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมฯ จัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอน โดยครูต้นแบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ใน OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้อบรมของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น Tutor ทีวีฟรี.com e-Book เป็นต้น รวมถึงเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเครือข่าย เพื่อรองรับการให้บริการแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning ของกระทรวงศึกษาธิการ

ระยะที่ 2 การทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกล (18 พฤษภาคม – 30 มิถุนายน 2563) จะทดลองจัดการเรียนการสอนทางไกล ในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล โดยการเผยแพร่สัญญาณจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ (DLTV) ในระดับปฐมวัยเน้นกิจกรรมเตรียมความพร้อมเด็ก และระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผ่านช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลและระบบออนไลน์โดยครูต้นแบบ ด้วยเครื่องมือการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งเปิดศูนย์รับฟังความคิดเห็นการจัดการเรียนการสอนทางไกล จากผู้ปกครอง ประชาชน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ แนะนำช่องทางการเรียนทางไกลให้กับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง **ระยะที่ 3** การจัดการเรียนการสอน (1 กรกฎาคม 2563 – 30 เมษายน 2564) สพฐ. วางแผนไว้สำหรับ 2 สถานการณ์ คือ สถานการณ์ที่ 1 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ยังไม่คลี่คลาย จะจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยระบบทางไกลผ่าน DLTV และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยวิธีทัศน์การสอนโดยครูต้นแบบ และระบบออนไลน์ด้วยเครื่องมือการเรียนรู้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา และสถานการณ์ที่ 2 กรณีที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) คลี่คลาย จะจัดการเรียนการสอนปกติในโรงเรียน โดยให้เว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) และมีแผนเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ โดยจะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน **ระยะที่ 4** การทดสอบและการศึกษาต่อ (1 เมษายน – 15 พฤษภาคม 2564) จะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบ

และคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับระบบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (TCAS, GAT, PAT) และ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการทดสอบ O-net ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นอกจากนี้ ในส่วนของการเตรียมความพร้อมสำหรับครู สพฐ. จะพัฒนาครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทางไกล โดยจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลสำหรับครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือ เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านช่องทาง DLTV และ OBEC Channel และมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทางไกลด้วย (<https://www.obec.go.th/>)

- นโยบายของ สอศ. สอศ. ได้เตรียมการจัดการเรียนสำหรับผู้เรียนทุกระดับ ทั้งระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ โดยแบ่งเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ 1. จัดการเรียนผ่านเอกสารตำราเรียน โดยให้ครูทำการสอนผ่านเอกสาร ตำรา/หนังสือเรียนเนื่องจากมีเอกสารและหนังสือตำราเรียนแจกฟรีอยู่แล้ว ทั้งนี้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน อาจแบ่งเป็นกลุ่มย่อยที่มีจำนวนคนไม่มาก สลับกันมาเรียน หรือใช้ช่องทางสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ Line ข้อความผ่านเครือข่ายออนไลน์ เป็นต้น รวมถึงการให้ครูไปพบผู้เรียนที่บ้านบ้างตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา 2. จัดการเรียนด้วยระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดย สอศ. จะจัดเนื้อหาให้ครอบคลุมทุกวิชาทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ขณะเดียวกันจะมีการเชื่อมโยงเนื้อหาไปยังช่องทางออนไลน์อื่นเพิ่มเติม เช่น FACEBOOK YOUTUBE ให้สามารถดูไปพร้อมกันได้ เพื่อให้เข้าถึงผู้เรียนให้มากที่สุด 3. จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรมฟรีที่ให้บริการ เช่น Zoom, Microsoft Team ซึ่งสถานศึกษาอาชีพหลายแห่งทั้งของรัฐและเอกชน มีระบบและบทเรียนการสอนออนไลน์ที่พร้อมใช้อยู่บ้างแล้ว และ 4. จัดการเรียน

ผ่านการสอนสด (Live) โดยถ่ายทอดการสอนของครูและ
วิทยากรชั้นนำในสาขาที่ขาดแคลน เพื่อให้ผู้เรียนจาก
วิทยาลัยอื่นได้เรียนไปพร้อมกัน และพัฒนาให้
สถานศึกษาอาชีวะที่มีความพร้อมเป็นต้นแบบการสอน
เช่น วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เป็นต้นแบบการสอน
การบิน เป็นต้น

นอกจากนี้ สอศ. ยังมีแผนพัฒนาครูอาชีวะของรัฐ
กว่า 30,000 คน และเอกชนกว่า 10,000 คน เพื่อให้เป็น
ครูที่เลี้ยงถ่ายทอดความรู้ใน 3 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่
ทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะภาษาจีน และทักษะความ
เข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy)
ในช่วงที่ยังปิดเทอมนี้ด้วย (<https://www.moe.go.th/>)

การจัดตารางเรียนและช่องทางการเผยแพร่

ตารางการเรียนการสอนทางไกลยี่ห้อของ
DLTV เป็นหลัก โดยนักเรียนและผู้ปกครองสามารถ
เข้าไปดูตารางเรียนทางไกลของแต่ละชั้นแต่ละวิชาได้
ล่วงหน้าในเว็บไซต์ www.dltv.ac.th รวมทั้งการดาวน์โหลด
โหลดใบงานหรือแบบฝึกหัดต่าง ๆ ได้ล่วงหน้า ใช้เวลา
เรียนวันละ 2 ชั่วโมง 30 นาที และสามารถดูการสอนซ้ำ
ได้วันละ 2 รอบ โดยช่องทางเผยแพร่ทางโทรทัศน์มี 3
ช่องทาง คือ ทีวีดาวเทียมระบบ KU-Band ช่อง 185
– 200 ทีวีดาวเทียมระบบ C-Band ช่อง 337 – 348
และ ทีวีดิจิทัล ช่อง 37 – 51 นอกจากนี้ สามารถเรียน
ผ่านอินเทอร์เน็ตได้อีก 3 ช่องทาง คือ ผ่านเว็บไซต์
www.dltv.ac.th ผ่านมือถือแอปพลิเคชัน DLTV และ
ผ่าน YouTube channel ช่อง DLTV 1 – 5

ตัวอย่างตารางสอนออกอากาศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตารางสอนออกอากาศสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์
ตามแนวทางการจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของกระทรวงศึกษาธิการ
รายวิชาสอนออกอากาศในช่อง สศทท.๑ ช่อง ๑๘๖ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ วันที่ ๑ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เวลา วัน	๘.๓๐-๙.๓๐ น.	๙.๓๐-๑๐.๓๐ น.	๑๐.๓๐-๑๑.๓๐ น.	๑๑.๓๐-๑๒.๓๐ น.	๑๒.๓๐-๑๓.๓๐ น.	๑๓.๓๐-๑๔.๓๐ น.
จันทร์	อี๑๑๑๐๑ ภาษาอังกฤษ ๑	ที๑๑๑๐๑ ภาษาไทย ๑	คิ๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์ ๑	พักกลางวัน	กลุ่มบูรณาการ (แกนหลักประวัติศาสตร์)	
อังคาร	คิ๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์ ๑	ที๑๑๑๐๑ ภาษาไทย ๑	วิ๑๑๑๐๑ วิทยาศาสตร์ ๑		กลุ่มบูรณาการ (แกนหลักสังคมศึกษา)	
พุธ	ที๑๑๑๐๑ ภาษาไทย ๑	คิ๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์ ๑	อี๑๑๑๐๑ ภาษาอังกฤษ ๑		กลุ่มบูรณาการ (แกนหลักสังคมศึกษา)	
พฤหัสบดี	ที๑๑๑๐๑ ภาษาไทย ๑	อี๑๑๑๐๑ ภาษาอังกฤษ ๑	คิ๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์ ๑		วิ๑๑๑๐๑ วิทยาศาสตร์ ๑ (วิทยาการคำนวณ)	
ศุกร์	วิ๑๑๑๐๑ วิทยาศาสตร์ ๑	คิ๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์ ๑	ที๑๑๑๐๑ ภาษาไทย ๑			

ที่มา : www.dltv.ac.th

ตัวอย่างตารางสอนออกอากาศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางสอนออกอากาศสถานีวิทยุโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ตามแนวทางการจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของกระทรวงศึกษาธิการ
รายวิชาสอนออกอากาศในช่อง DLTV ๙ ช่อง ๑๙๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ วันที่ ๑ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เวลา วัน	๘.๓๐-๙.๓๐ น.	๙.๓๐-๑๐.๓๐ น.	๑๐.๓๐-๑๑.๓๐ น.	๑๑.๓๐-๑๒.๓๐ น.	๑๒.๓๐-๑๓.๓๐ น.	๑๓.๓๐-๑๔.๓๐ น.
จันทร์	ส๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ฯ	ท๒๓๑๐๑ ภาษาไทย	ค๒๓๑๐๑ คณิตศาสตร์	พักกลางวัน		
อังคาร	ค๒๓๑๐๑ คณิตศาสตร์	ว๒๓๑๐๑ วิทยาศาสตร์				
พุธ	อ๒๓๑๐๑ ภาษาอังกฤษ	ส๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ฯ	ท๒๓๑๐๑ ภาษาไทย		ส๒๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์	
พฤหัสบดี	ค๒๓๑๐๑ คณิตศาสตร์	ท๒๓๑๐๑ ภาษาไทย	อ๒๓๑๐๑ ภาษาอังกฤษ			
ศุกร์	ว๒๓๑๐๑ วิทยาศาสตร์	อ๒๓๑๐๑ ภาษาอังกฤษ	ส๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ฯ			

ที่มา : www.dltv.ac.th

การจัดทำเอกสารคู่มือหรือแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดย DLTV

กระทรวงศึกษาธิการ โดย สพฐ. จัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 สำหรับครูและผู้ปกครอง ซึ่งเนื้อหาในคู่มือจำแนกเป็นระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน ช่องทางการเรียนที่บ้าน และแนวทางปฏิบัติสำหรับครู และผู้ปกครอง คำแนะนำในการปฏิบัติจำแนกเป็น 2 กรณี คือ สำหรับนักเรียนที่สามารถเรียนที่บ้านได้ และสำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถเรียนที่บ้านได้ โดยแบ่งเป็น 3 สถานการณ์ คือ 1) ช่วงปรับพื้นฐานวันที่ 18 – 31 พฤษภาคม 2563 2) ช่วงประเมินความเข้าใจในการเรียนตามมาตรการที่ส่วนกลางจัดให้ วันที่ 1 – 30 มิถุนายน 2563 และ 3) กรณีจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้ แต่พื้นที่ไม่เพียงพอในการจัดระยะห่างเพื่อป้องกันโรค จำเป็นต้องจัดการเรียนแบบผสมผสาน ระหว่างการเรียนที่โรงเรียน (on site) การเรียนผ่านทีวี (on air) และการเรียนออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต (online) คู่มือดังกล่าวสามารถดาวน์โหลดได้ที่ <https://www.obec.go.th>

การสนับสนุนสื่ออุปกรณ์ และความพร้อมอื่น ๆ แก่ครูและสถานศึกษา

สพฐ. ได้สั่งการให้ สพป. สพม. โดยสถานศึกษาในพื้นที่ดำเนินการสำรวจข้อมูล ความพร้อม ความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคของนักเรียนและผู้ปกครองในการเรียนการสอนทางไกล เช่น ทีวี จาน/กล่องรับสัญญาณ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลให้แก่กระทรวงศึกษาธิการนำมาวางแผนในการสนับสนุนต่อไป

การดำเนินงานของโรงเรียนปลายทาง

จากการสัมภาษณ์ครูของโรงเรียนปลายทาง โดยสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ความคิดเห็นของผู้แทนครูในแต่ละระดับการศึกษา ได้แก่ ปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมครู 15 คน มีความคิดเห็นสรุปดังนี้

- **การมอบหมายหรือสื่อสารกับครูในการเตรียมการ** โรงเรียนรับนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด แล้วผู้บริหารนำมาประชุมชี้แจง และสื่อสารสร้างความเข้าใจกับครูในการเตรียมการจัดการเรียนการสอนทางไกล และบางโรงเรียนมีการประชุมเป็นระยะ ๆ เพื่อติดตามผล สำหรับประเด็นในการประชุมชี้แจง เช่น การสำรวจความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครอง การเตรียมสื่อ/เอกสารประกอบการเรียน DLTVและนัดหมายการส่งงาน การมอบหมายให้เยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งบางโรงเรียนกำหนดให้เยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เป็นต้น

- **การสื่อสารกับผู้ปกครองและนักเรียน** โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองและนักเรียนในช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ โทรศัพท์ สื่อ Social Media เช่น ไลน์ (การตั้งกลุ่มไลน์) เฟซบุ๊ก เป็นต้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ลดความกังวลของผู้ปกครองและนักเรียน สอบถามข้อมูลความพร้อม แจกใบงาน ครูให้คำแนะนำในการเรียนการสอนทางไกล และรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้น บางโรงเรียนมีการตั้งกลุ่มเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อเป็นแกนนำในการประสานงานกับครู สำหรับผู้ปกครองที่ไม่สามารถติดต่อได้ ทางโรงเรียนใช้การประกาศเสียงตามสายของหมู่บ้านเพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ และโรงเรียนมอบหมายให้ครูลงเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อประเมินความพร้อมของนักเรียนในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ที่ต้องใช้ในการเรียน DLTV รวมทั้งความพร้อมของผู้ปกครอง พร้อมทั้งการแจกใบงานเป็นรายสัปดาห์ และจัดเก็บใบงานเดิมของสัปดาห์ที่ผ่านมา

- **การจัดทำแผนการเรียนรู้ของครู** โรงเรียนที่ใช้สื่อการเรียนการสอน DLTV ใช้แผนการเรียนรู้ตาม DLTV ไม่ได้ทำแผนขึ้นมาใหม่ สำหรับโรงเรียนที่ไม่ได้ใช้ DLTV ตัวอย่างเช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพม. จัดทำแผนการเรียนรู้ออนไลน์เอง โดยจัดทำเนื้อหาบทเรียน สื่อและใบงาน ตามหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น มีการใช้ Google Classroom และ ZOOM ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ กรณีโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครก็ได้เน้นให้ผู้เรียนเรียน DLTV โดยครูประจำวิชาจะเตรียมการสอนออนไลน์แก่เด็กเอง เช่น ใบงาน power point คลิปวิดีโอการสอน เป็นต้น ผ่านแอปพลิเคชัน เฟซบุ๊ก Google Classroom Zoom หรือแพลตฟอร์มของโรงเรียนเอง

- **การเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และความพร้อมอื่น ๆ** กระทรวงศึกษาธิการยังไม่ได้มีการสนับสนุนด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนทางไกล DLTV ลงไปให้สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในขณะที่สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครจะได้รับการสนับสนุนบางเรื่องจากกทม. หากโรงเรียนร้องขอโรงเรียนมีข้อจำกัดในการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ และความพร้อมในการเรียนการสอนทางไกล โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กจะขาดแคลนงบประมาณ สำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าถึง DLTV ที่บ้านของตนเองได้ บางกรณีแก้ปัญหาโดยให้ไปเรียนกับเพื่อนที่บ้านใกล้เคียงกัน

- **การจัดทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบ หรือใบงานเพิ่มเติม** มีการให้นักเรียนที่เรียน DLTV ทำแบบฝึกหัด หรือใบงาน โดยบางโรงเรียนจัดส่งที่โรงเรียนทุกวันศุกร์ บางโรงเรียนให้ครูไปรับใบงานที่บ้านนักเรียน ซึ่งครูบางท่านมีความเห็นว่าใบงานบางวิชามีความซ้ำซ้อนกันทำให้มีใบงานจำนวนมาก

- **วิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** มีการประเมินผลจากใบงานที่นักเรียนทำส่ง เพื่อติดตามผลการเรียนการสอน DLTV และดูความพร้อมและความตั้งใจเพียรพยายามในการทำแบบฝึกหัดของนักเรียนแต่ละคน มากกว่าการวัดและประเมินผล

นักเรียนเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่ไม่สามารถเรียน DLTV ได้ ครูจะไม่สามารถนำไปงานมาวัดผลได้ 100 %

การจัดการเรียนการสอนโดย DLTV ของโรงเรียนต้นทาง

จากการติดตามการจัดการเรียนการสอนทางไกล DLTV ระหว่างวันที่ 18 – 29 พฤษภาคม 2563 จำแนกตามช่วงชั้นการศึกษา คือ อนุบาล 1 – 3, ประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 และ อาชีวศึกษา โดยมีประเด็นได้แก่ 1) ตารางเรียน/วิชา/เนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตร 2) การจัดเตรียมเนื้อหาที่มีความถูกต้อง และเหมาะสม 3) เทคนิค/วิธีการสอน/กิจกรรม มีความหลากหลาย น่าสนใจ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ 4) การใช้อุปกรณ์ สื่อการสอนที่เหมาะสม 5) การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน สรุปผลการสังเกตการสอนมีดังนี้

สรุปการสังเกตการจัดการเรียนการสอนโดย DLTV ระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษา

ประเด็น	ระดับการศึกษา		
	อนุบาล 1 - 3	ประถมศึกษาปีที่ 1 - 3	ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
1. ตารางเรียน/วิชา/เนื้อหา สอดคล้องกับหลักสูตร	<p>- เนื้อหาการเรียนรู้ส่วนใหญ่เน้นวิชาการ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะมีข้อจำกัดในการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ที่สร้างปฏิสัมพันธ์และกระตุ้นการเรียนรู้ได้ยาก</p> <p>- ทิศทางการเรียนรู้กระจัดกระจาย ไม่มีจุดเน้นที่ชัดเจน ไม่ได้อธิบายให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในภาพรวม ซึ่งในประเด็นนี้ถือเป็นประเด็นที่สำคัญมากเนื่องจากการเรียนรู้ออนไลน์ในระดับอนุบาลจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากพ่อแม่และผู้ปกครอง ในการกำกับและกระตุ้นการเรียนรู้ หากไม่มีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และภาพรวมของการเรียนรู้ก็ยากที่จะช่วยส่งเสริมในเรื่องนี้</p>	<p>ตารางการเรียน/วิชา/เนื้อหาวิชาที่สอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีความสอดคล้องกับหลักสูตร และมีความสัมพันธ์กับเวลาที่กำหนด</p>	<p>- ตารางเรียนรายวิชา เนื้อหารายวิชาที่สอนมีความสัมพันธ์กับหลักสูตร ครูศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดโครงสร้างหลักสูตร ระดับประถมศึกษา จัดทำแผนการเรียนรู้รายวิชาตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดรายวิชา ตามโครงสร้างหลักสูตรระดับประถมศึกษา</p> <p>- เนื้อหาการสอนมีความสัมพันธ์กับหลักสูตร</p>
2. การจัดเตรียมเนื้อหา มีความถูกต้อง และเหมาะสม	<p>จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่บริษัทรักลูกที่ดูแลด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัยได้สะท้อนในประเด็นนี้ว่าเนื้อหาในการเรียนออนไลน์มีความถูกต้องแต่ยากที่จะจัดการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยความสำเร็จ คือ ต้องทำงานเตรียมเนื้อหาพร้อมพ่อแม่</p>	<p>เนื้อหาการสอนถูกต้องและเหมาะสมกับเวลาที่กำหนด มีเพียงบางชั่วโมง/บางวิชา ที่นักเรียนปลายทางทำแบบฝึกหัดไม่ทันตามเวลาที่กำหนด เนื่องจากมีใบงานจำนวนมากในบางวิชา และนักเรียนต้องเตรียมตัวเรียนวิชาถัดไป</p>	<p>- มีการจัดเตรียมเนื้อหาการสอนได้เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียนแต่ละช่วงวัย มีการจัดลำดับความยากง่ายอย่างเป็นขั้นตอน</p> <p>- ในชั้น ป.6 วิชาภาษาอังกฤษ เนื้อหาใน DLTV ไม่ตรงกับแบบฝึกหัดที่จัดส่งไปตามโรงเรียน</p>

ประเด็น	ระดับการศึกษา		
	อนุบาล 1 - 3	ประถมศึกษาปีที่ 1 - 3	ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
	และผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดในการออกแบบเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีส่วนร่วมมากที่สุด และควรมีแบบการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองด้วยโดยมีครูเป็นพี่เลี้ยง อย่างใกล้ชิด		และโรงเรียนแจกแบบฝึกหัดให้นักเรียนไปแล้ว ครูจึงแก้ปัญหาโดยการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเลย
3. เทคนิค/วิธีการสอน/กิจกรรม มีความหลากหลาย น่าสนใจ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ไม่น่าสนใจ ครูไม่มีประสบการณ์สอนให้สนุกและน่าสนใจผ่านระบบออนไลน์ ขาดวิธีการดึงการมีส่วนร่วมของพ่อแม่และผู้ปกครองในการกระตุ้นให้เกิดความสนุกในการเรียนรู้ และที่สำคัญการเรียนออนไลน์ในเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องมีอุปกรณ์/ครุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม - กิจกรรมไม่มีความหลากหลาย ส่วนใหญ่เน้นเรียนรู้ผ่านแบบเรียนที่ไม่ยืดหยุ่นกับการเรียนรู้และสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน ซึ่งในประเด็นนี้ครูจึง 	<ul style="list-style-type: none"> - ในบางวิชา มีครูสอนมากกว่า 1 คน ซึ่งครูแต่ละคนมีเทคนิค/วิธีการสอน/หรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีความน่าสนใจแตกต่างกัน ในช่วงเวลาที่ครูสอนสนุก โดยครูมีเทคนิคและวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา โดยใช้รูปแบบ Active Learning จะทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้อภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นได้ ซึ่งในวิชานั้นนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดี สนุกสนาน ทำทายอยากรู้อยากเรียนตลอดเวลา - วิชาภาษาอังกฤษมีครูสอนหลายคน ครูบางคนสอนสนุกน่าสนใจ มีการออกเสียง/สำเนียงได้ใกล้เคียงเจ้าของภาษามาก ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ อยากรู้อยากเรียน และมีความกระตือรือร้นในการเรียน ในทำนอง 	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ - ครูมีการตั้งคำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดตาม โดยมีการตั้งระยะให้นักเรียนได้คิดตาม และสนทนาโต้ตอบไปกับครู เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ - การเรียนผู้เรียนส่วนน้อยได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำและช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดตามเป็นลำดับ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ในการสร้างบรรยายภาคในการเรียนรู้ มีกิจกรรมเกม ดนตรี และการเสริมแรงด้วยคำชมและการให้คะแนน

ประเด็น	ระดับการศึกษา		
	อนุบาล 1 - 3	ประถมศึกษาปีที่ 1 - 3	ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
	<p>ควรแบ่งกลุ่มย่อยของเด็กตามความถนัด และ จัด องค์ ประกอบ ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยเฉพาะการหยิบยกประเด็นรอบตัวในการเรียนรู้ของเด็กมาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ได้ เช่น เด็กดูการ์ตูนหรืออ่านนิทานกับพ่อแม่ ก็สามารถสะท้อนมุมมองและนำเข้าสู่การเรียนรู้ในประเด็นที่ทั้งโรงเรียนและพ่อแม่ผู้ปกครองต้องการได้</p> <p>- DLTV ไม่เหมาะกับเด็กปฐมวัยที่ไม่สามารถนั่งเรียนผ่านหน้าจอได้เป็นเวลานาน เนื่องจากธรรมชาติของเด็กสามารถเรียนรู้ได้ดีจากการเล่นหรือลงมือปฏิบัติ และเป็นการเรียนที่ต้องใช้อุปกรณ์การเรียน เช่น ดินน้ำมัน บล็อกไม้ สีเทียน ฯลฯ เด็กปฐมวัยต้องเห็นของจริง ต้องได้สัมผัส เช่น เรื่องผลไม้ ก็ต้องได้สัมผัส ได้กินผลไม้ที่เรียน และจำเป็นต้องมีครูให้ความช่วยเหลือแนะนำ และคอยตอบข้อสงสัยตลอดเวลา</p>	<p>เดียวกัน ถ้าครูคนใดมีบุคลิกลักษณะและมีวิธีการสอนแบบเดิม ๆ ไม่น่าสนใจ ไม่สนุก สอนไม่เข้าใจ ออกเสียง/สำเนียง ที่แตกต่างจากเจ้าของภาษามาก นักเรียนก็จะมี ความสนใจในการเรียนน้อยลง</p> <p>- DLTV ไม่เหมาะกับเด็กประถมศึกษาตอนต้น ที่ไม่สามารถนั่งเรียนผ่านหน้าจอได้เป็นเวลานาน เนื่องจากธรรมชาติของเด็กวัยนี้สามารถเรียนรู้ได้ดีจากการเล่นหรือลงมือปฏิบัติ และจำเป็นต้องมีครูให้ความช่วยเหลือแนะนำ และคอยตอบข้อสงสัยตลอดเวลา</p>	<p>- มีการยกตัวอย่างเรื่องที่ใกล้ตัวหรือ อยู่ในชีวิตประจำวันเพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพและเข้าใจง่ายขึ้น</p> <p>- มีการแบ่งกลุ่มช่วยกันคิด และตอบคำถาม โดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำ</p> <p>- ในวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ในเนื้อหาที่นักเรียนเรียนใน DLTV ไม่เข้าใจ ครูประจำชั้นจะใช้วิธีการอธิบายเพิ่มเติม ผ่านกลุ่มไลน์ที่สร้างขึ้น อธิบายโดยการถ่าย VDO หรือ การฉายแบบฝึกหัดแล้วถ่ายรูป</p>
4. การใช้อุปกรณ์ สื่อการสอนที่เหมาะสม	DLTV มีข้อจำกัดที่สำคัญที่สุดคือจำเป็นต้องมีกล่องสัญญาณเฉพาะ	โรงเรียนมีการใช้อุปกรณ์ หรือสื่อการสอนที่เหมาะสม มีบางวิชา/บางชั่วโมง	โรงเรียนมีการใช้สื่ออุปกรณ์ช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

ประเด็น	ระดับการศึกษา		
	อนุบาล 1 - 3	ประถมศึกษาปีที่ 1 - 3	ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
	ถึงจะดูผ่าน TV ได้ และถึงแม้จะเปิดดูผ่านช่องทางอื่น ๆ เช่น ดูผ่าน Tablet ก็ยังมีข้อจำกัดเรื่องการเข้าถึงอุปกรณ์ เพราะ Tablet สภาพดีที่สามารถใช้งานได้ราคาไม่ถูกมาก รวมถึงหากมี Tablet ก็จำเป็นต้องมีเงินซื้อชั่วโมงเน็ต กล่าวคือไม่ว่าซื้อกล่องเพิ่ม ซื้อ Tablet และจ่ายค่า Net ก็เป็นต้นทุนที่พ่อแม่และผู้ปกครองต้องแบกรับอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงจำเป็นต้องคุยกับ กสทช. ในฐานะเจ้าของเครือข่ายให้ขยายสัญญาณมายังอุปกรณ์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีค่าใช้จ่ายน้อย หรือไม่มีค่าใช้จ่าย	สไลด์ของครูใช้สีที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนแสบตา หรือ ใช้ขนาดอักษรที่มีขนาดเล็กเกินไป ทำให้นักเรียนมองเห็นไม่ชัดเจน	โดยสื่อมีระดับความยากง่ายได้อย่างเหมาะสมตามช่วงวัยของผู้เรียน ในระดับประถมต้นเป็นสื่อที่ไม่ซับซ้อน มีภาพและบัตรคำเป็นหลัก ส่วนในระดับ ประถมปลายมีการเพิ่มบทความสั้น ๆ
5. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	- กระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ทำได้ยากในระดับอนุบาล เรื่องจากการประเมินในระดับนี้ จำเป็นต้องประเมินผ่านวิธีสังเกตการณ์ ซึ่งหากจะทำให้ได้ผลดี จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากพ่อแม่และผู้ปกครองในฐานะผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียน	-นักเรียนมีการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนไปพร้อม ๆ กับครูและเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนต้นทาง -มีการถาม-ตอบ มีกิจกรรมที่ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนต้นทาง	-นักเรียนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตัวเองด้วยการทำแบบทดสอบหลังเรียนไปพร้อม ๆ กับครูต้นทางและเพื่อน ๆ นักเรียนต้นทางและปลายทางคนอื่นทั้งประเทศ - มีการถามตอบความคิดเห็นผู้เรียนระหว่างเรียน และให้เพื่อนช่วยกันแสดงความคิดเห็น และครู

ประเด็น	ระดับการศึกษา		
	อนุบาล 1 - 3	ประถมศึกษาปีที่ 1 - 3	ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6
			สามารถประเมินผู้เรียนระหว่างเรียนได้

สรุปการสังเกตการจัดการเรียนการสอนโดย DLTV ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา

ประเด็น	ระดับการศึกษา		
	มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3	มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6	อาชีวศึกษา
1. ตารางเรียน/วิชา/เนื้อหา สอดคล้องกับหลักสูตร	<p>- การจัดการเรียนการสอนโดย DLTV มีการกำหนดตารางเรียน/ตารางออกอากาศ ล่วงหน้าทาง https://www.dltv.ac.th/channels/schedules เพื่อให้เด็กเตรียมความพร้อมก่อนเรียน วิชาที่นำมาสอนนั้นมีครบทุกวิชาตามหลักสูตรภาคบังคับ แต่หน่วยการเรียนรู้ย่อยตามรายวิชา ยังมีไม่ครบ อาจเนื่องมาจากอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการทำการสอนทาง DLTV ซึ่งอาจยังไม่ถึงบทเรียนที่ได้เตรียมไว้ จึงยังไม่ได้นำมาออกอากาศ</p> <p>- ในหนึ่งวัน ช่วงเช้าจะเป็นการสอนตามปกติ คือ เริ่มทำการเรียนการสอนตั้งแต่เวลา 08.30 น. เป็นต้นไป โดย 1 วันจะมีการเรียนการสอนประมาณ 3-4 วิชา หลังจากนั้นเป็นการรีรันหรือออกอากาศซ้ำจนถึงเวลา 23.30 น.</p>	<p>- มัธยมศึกษาตอนปลายแต่ละโรงเรียนกำหนดตารางเรียนโดยจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเอง ในวิชาหลักหรือทุกรายวิชาแล้วแต่โรงเรียนกำหนด โรงเรียนกำหนดเนื้อหาเองตามหลักสูตรและตัวชี้วัด พร้อมจัดทำใบงานเพื่อใช้ในการประเมินผลการเรียนและเก็บคะแนนในภาคเรียนปกติ (ไม่เน้นเรียนตาม DLTV)</p> <p>- สำหรับเนื้อหาที่ DLTV นำมาออกอากาศ เป็นเนื้อหาตามที่เรียนในแต่ละระดับชั้น มีการนำเทปรายการการสอนภาษาอังกฤษที่น่าสนใจมาออกอากาศ นักเรียนสามารถศึกษาเป็นสื่อเสริมความรู้ได้ นอกจากนี้ เนื้อหาบางเรื่องมีเทปผู้สอนหลายคน ทำให้เห็น</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษาได้กำหนดตารางการออกอากาศช่อง VEC Channel 53 อาชีวะฝีมือชนคนสร้างชาติ ประจำเดือนพฤษภาคม 2563 ตั้งแต่วันที่ 18 - 31 พฤษภาคม เวลา 00.00 - 23.00 น. โดยการนำเทปบันทึกการสอนที่มีอยู่ใน Stock มาใช้ในการออกอากาศเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในวิชาชีพที่ตนเองสนใจ สำหรับตารางเรียนรายวิชา ยังไม่ได้กำหนด และอยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาชุดการเรียนรู้ออนไลน์ (Online Course) เพื่อการเรียนรู้ทางไกลผ่านระบบดิจิทัล</p>

ประเด็น	ระดับการศึกษา		
	มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3	มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6	อาชีวศึกษา
	และตั้งแต่ 00.00 น. เป็นต้นไปเป็นรายการให้ความรู้ทั่วไปจนถึง 08.00 น.	การถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องเดียวกันที่หลากหลาย	
2. การจัดเตรียมเนื้อหาที่มีความถูกต้อง และเหมาะสม	ครูจัดเตรียมเนื้อหาการสอนตรงตามรายวิชาที่กำหนดในตารางเรียน/ตารางออกอากาศ โดย 1 วิชา ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง/คาบเรียน เหมือนการเรียนตามปกติที่โรงเรียนทั่วไปกำหนด ถือเป็นระยะเวลาการเรียนที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ไม่ทำให้เด็กเคร่งเครียดกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งนานเกินไป		สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (สมอ.) หน่วยงานศึกษานิเทศก์ (ศน.) ได้กำหนดแนวทางในการกำหนดเนื้อหาต้องเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการเพื่อพัฒนาชุดการเรียนออนไลน์ (VEC Online Course) เพื่อการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านระบบดิจิทัล การวิเคราะห์เนื้อหาตรงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้
3. เทคนิค/วิธีการสอน/กิจกรรม มีความหลากหลาย น่าสนใจ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้	ครูผู้สอนแต่ละท่านมีเทคนิคการสอนที่แตกต่างกันออกไปตามรายวิชาที่สอน ซึ่งบางท่านมีเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ ดึงดูดเด็กให้สนใจการเรียนการสอนได้ดี แต่บางท่านสอนตามเนื้อหาในหนังสือเพียงอย่างเดียว ซึ่งทำให้เด็กไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้อันเป็นการจัดการกิจกรรมการสอน ครูแต่ละรายวิชาจะมีใบงานประกอบการเรียนให้กับเด็กได้ฝึกหรือลงมือปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับแต่ละรายวิชา	เขตพื้นที่/โรงเรียนจัดอบรมครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนออนไลน์ การผลิตสื่อออนไลน์ วิธีการประเมินผล รวมทั้งจัดทำเนื้อหาและสื่อออนไลน์สำหรับให้นักเรียนดูย้อนหลังและเป็นการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่อาจจะต้องใช้หลังจากเปิดเรียนที่ต้องจัดห้องเรียนแบบรักษาระยะห่างเพื่อป้องกันโรค	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ (สมอ.) กำหนดให้ครูผู้สอนใช้เทคนิคในการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับผู้เรียน

ประเด็น	ระดับการศึกษา		
	มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3	มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6	อาชีวศึกษา
	<p>โดยส่วนมากครูจะจัดการเรียนการสอนโดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มหรือนั่งเรียนแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมและเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มหรือพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างเรียน โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมหรือแนะแนวทาง แต่ในบางรายวิชาครูดูแลเข้มจนเกินไป ทำให้บรรยากาศในการเรียนดูไม่สนุกสนานน่าเรียน นอกจากนี้การเรียนการสอนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันระหว่างครูกับนักเรียน รวมถึงการนำเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียนด้วย แต่นักเรียนปลายทางไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่สนใจบทเรียน</p>		
4. การใช้อุปกรณ์ สื่อการสอนที่เหมาะสม	<p>การสอนมีสื่อและการยกตัวอย่างประกอบ แต่สื่อที่ใช้สอนไม่ทันสมัยและไม่ดึงดูดผู้เรียน ส่วนมากใช้จอทีวีฉายภาพหรือสไลด์ที่ครูได้เตรียมไว้ ซึ่งมีแต่ภาพไม่มีเสียง ในบางรายวิชาที่มีการทดลองหรือลงมือปฏิบัติครูจะเตรียมอุปกรณ์การทดลองหรือใบงานประกอบให้แก่ผู้เรียน ดังนั้น อาจสรุป</p>	<p>โรงเรียน สพม. ไม่เน้นสื่อของ DLTV มีการใช้ Zoom/ Google Classroom กลุ่มเฟซบุ๊ก, ไลน์ โดยกำหนดตารางการเรียนและรหัสการเข้าเรียนให้นักเรียนแต่ละคน อุปกรณ์ที่นักเรียนใช้สำหรับการเรียนออนไลน์ ส่วนใหญ่ คือ โทรศัพท์มือถือ และ notebook ถ้า</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ(สมอ.) กำหนดให้ผู้สอนมีการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม ถูกต้อง คมชัด ทันสมัย และตรงตามเนื้อหาวิชา รวมถึงแบบฝึกทักษะ/ใบงาน ต้องตรงตาม</p>

ประเด็น	ระดับการศึกษา		
	มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3	มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6	อาชีวศึกษา
	ได้ว่า สื่อการสอนอาจเหมาะสมแต่ไม่ทันสมัยหรือดึงดูดผู้เรียนเท่าที่ควร	นักเรียนคนใดมีปัญหาเรื่องอุปกรณ์หรือสัญญาณ wifi ในขณะที่เรียนเป็นกลุ่มก็อาจจะไปใช้ที่บ้านเพื่อน หรือใช้การดูเนื้อหาย้อนหลังได้ ครูใช้เวลาเรียนจากการใช้ ID เข้าเรียนของนักเรียน	จุดประสงค์และสมรรถนะรายวิชา และตรงตามเนื้อหาวิชา
5. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	บางรายวิชาที่มีกิจกรรมที่นักเรียนสามารถประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสอบถามของครูผู้สอนถึงความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ครูได้สอนไปว่านักเรียนมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด และในบางรายวิชาครูผู้สอนให้ผู้เรียนออกมาทำแบบฝึกหัดหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนในชั้นเรียนดู เพื่อประเมินความเข้าใจของนักเรียนคนนั้นผ่านการทำโจทย์หน้าชั้นเรียน แต่ในบางรายวิชาครูสอนเพียงอย่างเดียวตามเนื้อหาในหนังสือ โดยไม่มีกิจกรรมที่นักเรียนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองได้	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีการประเมินผลการเรียนรู้จาก DLTV เพราะโรงเรียนจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และวัดประเมินผลตามตัวชี้วัดที่โรงเรียนกำหนด สื่อ DLTV จะใช้เป็นเนื้อหาเสริมตามความสนใจของนักเรียน	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา และวิชาชีพ (สมอ.) หน่วยงานนิเทศก์ (ศน.) ได้กำหนดให้ผู้สอนจัดทำแบบทดสอบที่ตรงตามจุดประสงค์ และสมรรถนะรายวิชา และจัดทำแบบทดสอบที่ตรงตามเนื้อหาวิชา

ความคิดเห็นหรือความพึงพอใจของ ผู้ปกครอง นักเรียน และครู

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลปัญหา ข้อคิดเห็นและความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดย DLTV จากสื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) ทวิตเตอร์ (Twitter) ข่าวสารออนไลน์ เป็นต้น ในระหว่างวันที่ 18 – 29 พฤษภาคม 2563 สรุปปัญหาจากการจัดการเรียนการสอนทางไกล/ออนไลน์ ด้วย DLTV ได้ดังนี้

ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ

(1) นโยบายจากส่วนกลางเร่งด่วนและไม่ได้มีการกำหนดแผนการดำเนินการล่วงหน้า ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่สามารถเตรียมความพร้อมเพื่อปฏิบัติตามนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) การสื่อสารถึงแนวทางการปฏิบัติไม่มีความชัดเจนระหว่างหน่วยงานนโยบายและหน่วยปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสนและเข้าใจคลาดเคลื่อน การดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย เช่น โรงเรียนมอบหมายภาระงานแก่เด็กและใช้เพื่อเป็นคะแนนเก็บสะสม ซึ่งขัดกับนโยบายจากส่วนกลางที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ “ทดลองเรียน” เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดเทอมจริงเท่านั้น

(3) หน่วยงานนโยบายไม่มีการสำรวจข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้นโยบายในเบื้องต้นเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวประกอบการตัดสินใจก่อนน่านโยบายไปปฏิบัติจริง

(4) หน่วยงานระดับปฏิบัติในบางพื้นที่รอเพียงแนวทางการปฏิบัติจากส่วนกลางเท่านั้น ส่งผลให้การปฏิบัติขาดความต่อเนื่อง

(5) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายขาดความรู้ความเข้าใจในบริบทและสภาพปัญหาในการทำงานที่แท้จริงของผู้ปฏิบัติ ส่งผลให้การกำหนดนโยบายไม่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการอย่างแท้จริง

ด้านครูผู้สอน

(1) ครูขาดเทคนิคในการสอนเพื่อจูงใจผู้เรียนให้เกิดความสนใจ การออกแบบการสอนไม่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน สอนเร็ว ไม่สามารถอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย และมีการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ที่ผิดพลาดทำให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่ผิด/ถูกต้อง

(2) ครูไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร เช่น ไม่สามารถเบิกค่าน้ำมันรถในการไปเยี่ยมบ้านนักเรียนได้ ในบางสถานศึกษาไม่มีใบงานแจกให้ผู้เรียน เป็นต้น

ด้านผู้เรียน

(1) ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้และความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เช่น เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อาทิ เด็กที่มีความผิดปกติด้านการเรียนรู้ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ ฯลฯ เด็กกลุ่มดังกล่าวจำเป็นต้องใช้วิธีการถ่ายทอดและเนื้อหาในการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน รวมทั้งเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน เช่น ครอบครัวยากจนทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสื่อการเรียนทางไกลและสื่อที่ทันสมัยได้ เป็นต้น

(2) ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนในการใช้สื่อออนไลน์ เช่น ไม่เหมาะกับเด็กวัยประถมศึกษา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่สามารถนั่งเรียนผ่านหน้าจอได้เป็นเวลานาน เนื่องจากธรรมชาติของเด็กสามารถเรียนรู้ได้ดีจากการเล่นหรือลงมือปฏิบัติ และเป็นการเรียนที่ต้องใช้อุปกรณ์การเรียน เช่น ดินน้ำมัน บล็อกไม้ สีเทียน ฯลฯ เด็กปฐมวัยต้องเห็นของจริง ต้องได้สัมผัส เช่น เรื่องผลไม้ ก็ต้องได้สัมผัส ได้กินผลไม้ที่เรียน และจำเป็นต้องมีครูให้ความช่วยเหลือแนะนำ และคอยตอบข้อสงสัยตลอดเวลา

ด้านหลักสูตร

1) บางเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่ถูกต้อง ล้าสมัย ไม่เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางที่ใช้ในปัจจุบัน

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ผู้ปกครอง บทบาทของการเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้

ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์

1) ผู้เรียนบางรายขาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน อาทิ โทรศัพท์ สมาร์ทโฟน จานดาวเทียมกล่องรับสัญญาณทีวีดิจิทัล สัญญาณอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

2) เว็บไซต์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตขาดความเสถียร ส่งผลให้ช่องทางหลักในการเรียนออนไลน์ล่ม ผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้

2) ด้านผู้ปกครอง

1) การเรียนแบบออนไลน์สำหรับเด็กเล็กจำเป็นต้องมีการกำกับดูแลโดยผู้ปกครอง แต่ผู้ปกครองบางคนไม่มีเวลาที่จะดูแลบุตรหลาน เนื่องจากต้องทำงานประจำหารายได้เพื่อเลี้ยงครอบครัว

2) ผู้ปกครองไม่มีความพร้อมในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ฯลฯ

3) ผู้ปกครองไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาทำให้ไม่สามารถให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะ เมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจบทเรียน

3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

1) การเรียนด้วยระบบทางไกลผ่าน DLTV เป็นการเรียนการสอนแบบสื่อสารทางเดียว (one-way communication) ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนได้

4) ด้านผลการเรียนรู้ที่เกิดแก่ผู้เรียน

1) การวัดและประเมินผลในบางรายวิชาไม่เหมาะสมกับเนื้อหาและระดับชั้นของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนทางไกล/ออนไลน์ด้วย DLTV

1) ควรจัดให้มีการสำรวจความคิดเห็นทั่วประเทศเพื่อสอบถามความต้องการ ความจำเป็น และความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้เสียในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

2) ควรปรับปรุงวิธีการและสื่อการเรียนการสอนให้น่าสนใจ ทันสมัย และพิจารณาเนื้อหาให้มีความถูกต้อง

3) ควรจัดให้มีการร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยจัดให้มีตัวต่อที่มีความสามารถและได้รับความนิยมนำมาสอนออนไลน์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

4) รูปแบบและวิธีการสอนควรขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่ ไม่จำเป็นต้องจำกัดให้เป็นเฉพาะการสอนแบบออนไลน์เท่านั้น

5) หน่วยงานส่วนกลางควรมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน โดยที่ไม่เพิ่มภาระงานแก่ครูเกินความจำเป็น

6) ควรสื่อสารทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้ชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ในการเรียนออนไลน์ว่าเป็นเพียงการทดลองเรียนเท่านั้น นักเรียนสามารถเรียนตามปกติได้ในช่วงเปิดภาคเรียนโดยจะได้เรียนในเนื้อหาที่ครบถ้วนตามหลักสูตร หากผู้ปกครองไม่มีความพร้อมในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา

7) หน่วยงานส่วนกลางควรมีการคาดการณ์สถานการณ์และวางแผนการทำงานล่วงหน้า รวมถึงทบทวนและพัฒนากาการบริหารจัดการให้ทันต่อสถานการณ์อยู่เสมอ

8) ควรพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการตนเองได้ในเบื้องต้น